

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 avril 2007

PROJET DE LOI

**modifiant certaines dispositions du Code civil
en vue de faciliter la preuve de l'état des
personnes à défaut d'acte de l'état civil**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code civil en ce qui concerne
la preuve de la naissance à défaut
d'acte de naissance**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 70 du Code civil en vue
de permettre à un époux de suppléer son acte
de naissance par une copie
de la retranscription du jugement
d'homologation de la légitimation
par adoption**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR
MME **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

Document précédent :

Doc 51 **2447/ (2006/2007)** :
001 : Projet transmis par lesénat.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 april 2007

WETSONTWERP

**tot wijziging van sommige bepalingen
van het Burgerlijk Wetboek teneinde
het bewijs van de staat van de personen
te vergemakkelijken bij gebreke
aan een akte van de burgerlijke stand**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek
wat betreft het bewijs van de geboorte
bij gebreke van een akte van geboorte**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 70 van het
Burgerlijk Wetboek, teneinde een aanstaande
echtgenoot toe te staan in de plaats van zijn
akte van geboorte een afschrift voor
te leggen van de overschrijving van het
vonnis dat de wettiging door adoptie
homologeert**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

Voorgaand document :

Doc 51 **2447/ (2006/2007)** :
001 : Ontwerp overgezonden door de senaat

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Martine Taelman

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD Sabien Lahaye-Battheu, Claude Marinower, Martine Taelman
 PS Valérie Déom, Thierry Giet, André Perpète
 MR Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre Malmendier
 sp.a-spirit David Geerts, Walter Muls, Guy Swennen
 CD&V Jo Vandeurzen, Tony Van Parys
 Vlaams Belang Bart Laeremans, Bert Schoofs
 cdH Melchior Wathelet

B. — Suppléants / Plaatsvervangers :

Alfons Borginon, Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove
 Alisson De Clercq, Karine Lalieux, Jean-Claude Maene, Eric Massin
 Eric Libert, Marie-Christine Marghem, Charles Michel, Dominique Van Roy
 Anne-Marie Baeke, Stijn Bex, Dylan Casaer, Cemal Cavdarli
 Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten, Carl Devlies
 Nancy Caslo, Alexandra Colen, Paul Meeus
 Joëlle Milquet, Joseph Arens

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

ECOLO Marie Nagy

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
 QRVA : Questions et Réponses écrites
 CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
 CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
 CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
 PLEN : Séance plénière
 COM : Réunion de commission
 MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
 CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
 CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
 PLEN : Plenum
 COM : Commissievergadering
 MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.deKamer.be
 e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

I. Exposé introductif de la ministre de la Justice	4
II. Exposés introductifs des auteurs des propositions de loi	5
III. Discussion des articles et votes	6

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting van de minister van Justitie	4
II. Inleidende uiteenzettingen van de indieners van de wetsvoorstellen	5
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	6

Documents précédents :

Doc 51 **2447/ (2006/2007) :**

001 : Projet transmis par le Sénat.

Doc 51 **0867/ (2003/2004) :**

001 : Proposition de loi de M. Wathelet.

Doc 51 **2088/ (2005/2006) :**

001 : Proposition de loi de Mme Nagy et consorts.

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2447/ (2006/2007) :**

001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

Doc 51 **0867/ (2003/2004) :**

001 : Wetsvoorstel van de heer Wathelet.

Doc 51 **2088/ (2005/2006) :**

001 : Wetsvoorstel van mevrouw Nagy c.s.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi, ainsi que les propositions de loi jointes au cours de sa réunion du 11 avril 2007.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE LA MINISTRE DE LA JUSTICE

Mme Laurette Onkelinx, vice-premier ministre et ministre de la Justice, précise que le présent projet est le fruit de la proposition de loi de Mme Clotilde Nyssens portant sur la preuve de la naissance à défaut d'acte de naissance (DOC 51 S 3 54/1), qui a été votée le 27 avril 2006 en séance plénière du Sénat, après avoir été largement amendée.

Ce projet a fait l'unanimité au Sénat.

La proposition de loi de Mme Nyssens a été élargie par des amendements du gouvernement.

La simplification administrative vaudra pour toute personne qui est dans l'impossibilité ou a de grandes difficultés de présenter copie de l'acte de l'état civil concerné (et pas uniquement pour des personnes adoptées qui pourront remplacer leur acte de naissance manquant par une copie du jugement d'homologation de leur acte d'adoption.).

La simplification consiste en un remplacement de l'acte de l'état civil manquant par un jugement substitutif délivré sur base de l'article 46 du Code civil ou, en cas d'adoption, par l'acte de transcription du dispositif du jugement d'adoption (art. 61 CC) ou par un acte de notoriété (art. 70 CC).

La simplification administrative vaudra dans toute procédure (pas uniquement pour le mariage, mais également pour la nationalité, l'obtention de diplômes, en matière successorale, à toute occasion où il faut présenter une copie d'un acte de l'état civil).

La simplification administrative ne vaudra pas uniquement pour l'acte de naissance, mais également pour l'acte de mariage et pour l'acte de décès.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp en de toegevoegde wetsvoorstellen besproken tijdens haar vergadering van 11 april 2007.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Vice-eersteminister en minister van Justitie Laurette Onkelinx preciseert dat dit wetsontwerp voortvloeit uit een door senator Clotilde Nyssens ingediend wetsvoorstel strekkende om artikel 61 van het Burgerlijk Wetboek opnieuw in te voeren wat betreft het bewijs van de geboorte bij gebreke van een akte van geboorte (Stuk Senaat nr. 3 54/1). Dat wetsvoorstel werd op 27 april 2006 door de plenaire vergadering van de Senaat aangenomen, nadat het verregaand was geamendeerd.

Dat wetsvoorstel werd in de Senaat eenparig aangenomen.

Het wetsvoorstel van mevrouw Nyssens kreeg een ruimere reikwijdte ingevolge een aantal door de regering ingediende amendementen.

De nagestreefde administratieve vereenvoudiging geldt voor al wie onmogelijk of maar met grote moeite een afschrift van de vereiste akte van de burgerlijke stand kan voorleggen (en dus niet alleen voor geadopteerden die hun ontbrekende akte van geboorte zullen kunnen vervangen door een afschrift van het vonnis waarbij de akte van adoptie werd gehomologeerd).

De vereenvoudiging bestaat erin dat de ontbrekende akte van de burgerlijke stand wordt vervangen door een vervangend vonnis dat is gewezen op grond van artikel 46 van het Burgerlijk Wetboek of, in het geval van adoptie, door de overschrijving van het beschikkend gedeelte van het vonnis van adoptie (artikel 61 van het Burgerlijk Wetboek), of nog door een akte van bekendheid (artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek).

De hier beoogde administratieve vereenvoudiging zal in elke procedure voelbaar zijn (dus niet alleen bij huwelijken, maar ook voor de nationaliteitsverwerving, het behalen van diploma's, in erfenisaangelegenheden of, ruimer gesteld, in alle gevallen waarin een afschrift van een akte van de burgerlijke stand moet worden voorgelegd).

Die administratieve vereenvoudiging zal niet enkel gelden voor de akte van geboorte, maar ook voor de huwelijks- en de overlijdensakte.

La proposition est élargie à l'acte de notoriété et au jugement substitutif délivré sur base de l'article 46 du Code civil, qui deviennent définitifs. Une fois qu'ils sont délivrés, ces actes serviront à toute procédure ultérieure.

En droit civil, tout comme déjà en droit de la nationalité, l'acte pourra également être remplacé par un document diplomatique équivalent (plus crédible qu'un acte de notoriété, qui ne repose que sur 2 témoignages).

L'acte de notoriété doit être homologué par le tribunal de première instance. Actuellement, en application de l'article 1026 du Code judiciaire, la requête unilatérale en vue de l'homologation doit être signée par un avocat. Il s'avère que dans la pratique l'avocat n'apporte rien. Un amendement du gouvernement a supprimé cette exigence.

Afin de faciliter la tâche du demandeur (qui, sans avocat, risque d'oublier de demander l'homologation de l'acte de notoriété), le juge de paix transmet l'acte de notoriété pour homologation au tribunal de première instance.

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS DES AUTEURS DES PROPOSITIONS DE LOI

A. Proposition de loi modifiant le Code civil en ce qui concerne la preuve de la naissance à défaut d'acte de naissance (DOC 51 867/001)

M. Melchior Wathelet (cdH) constate que les personnes se trouvant dans l'impossibilité de produire un extrait ou une copie de leur acte de naissance sont obligées, lors de chaque procédure réclamant la production d'un tel acte, de se livrer à ce long et contraignant établissement de la preuve du fait de leur naissance. Il entend dès lors modifier le Code civil afin de permettre à ces personnes pour autant qu'elles apportent la preuve de l'impossibilité dans laquelle elles continuent de se trouver de produire une copie de leur acte de naissance de se prévaloir d'une instance antérieure au cours de laquelle leur naissance a été dûment établie.

L'intervenant renvoie pour le surplus aux développements de sa propositions de loi

Het oorspronkelijke voorstel werd tevens uitgebreid tot de akten van bekendheid en tot de overeenkomstig artikel 46 van het Burgerlijk Wetboek gewezen vervangende vonnissen, die definitief worden. Als ze eenmaal zijn afgegeven, kunnen die akten nog in alle volgende procedures worden gebruikt.

Net zoals dat nu al in het nationaliteitsrecht het geval is, zal de akte in het burgerlijk recht eveneens kunnen worden vervangen door een equivalent document dat door een diplomatieke instantie werd afgegeven (en dat geloofwaardiger is dan een akte van bekendheid, die slechts op twee getuigenissen berust).

De akte van bekendheid moet door de rechtbank van eerste aanleg worden gehomologeerd. Momenteel moet het eenzijdig verzoekschrift tot homologatie, met toepassing van artikel 1026 van het Gerechtelijk Wetboek, door een advocaat worden ondertekend. Het blijkt dat de advocaat in de praktijk niets bijbrengt. Een amendement van de regering heeft die vereiste opgeheven.

Om de taak van de aanvrager (die zonder advocaat de aanvraag tot homologatie van de akte van bekendheid dreigt te vergeten) te vergemakkelijken, zendt de vrederechter de akte van bekendheid ter homologatie naar de rechtbank van eerste aanleg.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN DOOR DE INDIENERS VAN DE WETSVORSTELLEN

A. Wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat betreft het bewijs van de geboorte bij gebreke van een akte van geboorte (DOC 51 0867/001)

De heer Melchior Wathelet (cdH) stelt vast dat wie geen uittreksel of afschrift van zijn akte van geboorte kan overleggen, in elke procedure waarin de overlegging van een dergelijke akte vereist is, verplicht is de lange en lastige bewijsvoering van het feit van zijn geboorte te leveren. Daarom wil hij het Burgerlijk Wetboek wijzigen, zodat die personen, voor zover zij kunnen bewijzen dat het hun onmogelijk blijft een afschrift van hun akte van geboorte over te leggen, de mogelijkheid krijgen te verwijzen naar een vorige procedure tijdens welke hun geboorte behoorlijk is vastgesteld.

De spreker verwijst voor het overige naar de toelichting van zijn wetsvoorstel.

B. Proposition de loi modifiant l'article 70 du Code civil en vue de permettre à un époux de suppléer son acte de naissance par une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption (DOC 51 2088/001)

Pour les personnes de nationalité belge ayant été adoptées et qui souhaitent se marier, il n'est pas toujours possible d'obtenir un acte de naissance. De nombreux officiers de l'état civil acceptent donc en pratique que cet acte de naissance soit suppléé par une copie de la retranscription du jugement d'homologation de la légitimation par adoption. Or, cette possibilité n'est pas consacrée dans notre législation. *Mme Marie Nagy (Ecolo) et consorts* proposent donc de combler le vide juridique en complétant l'article 70 du Code civil.

III. — VOTES

Art. 1 à 6

Ces articles ne font l'objet d'aucune observation.

Ils sont successivement adoptés à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, amendé par le Sénat, est adopté, tel que corrigé, à l'unanimité. Les propositions de loi jointes deviennent dès lors sans objet.

Le rapporteur,

Le président,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

Martine Taelman

B. Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek, teneinde een aanstaande echtgenoot toe te staan in de plaats van zijn akte van geboorte een afschrift voor te leggen van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert (DOC 51 2088/001)

Geadopteerde personen met de Belgische nationaliteit die een huwelijk willen aangaan, kunnen niet altijd een akte van geboorte in handen krijgen. In de praktijk gaan veel ambtenaren van de burgerlijke stand er om die reden mee akkoord dat in de plaats van de akte van geboorte een afschrift wordt voorgelegd van de overschrijving van het vonnis dat de wettiging door adoptie homologeert. Die mogelijkheid is evenwel niet verankerd in onze wetgeving. Om die reden stelt *mevrouw Marie Nagy (Ecolo) c.s.* voor die juridische leemte weg te werken door artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek aan te vullen.

III. — STEMMINGEN

Art. 1 tot 6

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Ze worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele aldus door de Senaat geamendeerde en als dusdanig verbeterde wetsontwerp wordt eenparig aangenomen. Bijgevolg vervallen de toegevoegde wetsvoorstellen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

Martine Taelman